

"VEJ PA BREZI
ŽENSK
BI SE SVEJT TAK
VJUPER PORUŠO"

str. 3

ČE OVAK NÉDE,
SI MOREŠ
POMAGATI SAM

str. 5

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 27. februarja 1997 • Leto VII, št. 4

Slovenski ples '97

PRIREDITEV, KI NI LE ZABAVA

14. februarja so se - z že tradicionalnim slovenskim balom - zaključile prireditve v počastitev slovenskega kulturnega praznika, ki jih je organizirala Zveza Slovencev. Ples je zelo priznana in priljubljena prireditev v Porabju, tako med Slovenci kot med Madžari, zato so vstopnice pošle brez reklame že v predprodaji. Organizatorji bi jih lahko prodali vsaj še enkrat toliko, če bi Monošter zmogel primerno dvorano. Tako se je dan po Valentinovem zabavalu v avli Osnovne šole Széchenyi István približno 350 ljudi. K dobremu slovesu slovenskih plesov so nedvomno pripomogli tudi popularni ansambli iz Slovenije. Tokrat je to bil, po zaslugi ZKO Slovenije, PREROD s Ptuja, naši stari znanci, ki so približno pred šestimi leti že kar dvakrat skrbeli za dobro glasbo na slovenskih plesih.

Tudi tokratni slovenski ples je nudil možnost, da so se srečali znanci, sorodniki, prijatelji iz raznih porabskih krajev. Nekateri pa so prišli tudi izven Porabja, recimo iz Sombotela ali z Goričkega na slovenski strani meje.

Na plesu smo se srečevali z znanimi obrazi (regionalnega) političnega in javnega življenja, predvsem iz Slovenije.

Pogrešali smo pa nekatere predstavnike z madžarske strani, predvsem iz županije ali recimo poslanca našega ob-

močja. Kajti prireditev je - seveda ob plesu in zabavi - nudila možnost tudi za bolj ali manj resne pogovore. Važnost pre-

toka informacij tudi ob takih priložnostih vse bolj spoznavajo in priznavajo tako politiki kot civilna sfera.

Organizatorji so tudi letos pripravili bogat srečolov. Najsrečnejša sta bila mlada zakonca Časar, ki sta dobila glavni dobitek, in sicer vikend-paket v Radencih za dve osebi. Ob dobitkih iz slovenskih in nekaterih madžarskih podjetij (MURA iz Murske Sobote in Ljutomera; KOMPAS MTS iz Gornje Radgone, PETROL, RADGONSKE GORIČE, RADENSKA, POTROŠNIK iz M. Sobote, ELEKTROMATERIAL in ILIRIJA VEDROG iz Lendave, MLEKOPROMET iz Ljutomera, POMURSKA MLEKARNE, BTC iz M. Sobote, POMURSKA BANKA, POMURSKA ZALOŽBA, ZAVAROVALNICA TRIGLAV, TISKARNA SOLIDARNOST, TEKSTIL iz Prosenjakovcev, VEND-TEXT, TOVARNA KOS iz Monoštra, samostojni podjetnik ŠANDOR MERKLI, družini GUBIČ in SCHWARCZ) so se dobitniki lahko veselili tudi predmetov, značilnih za porabsko domačo obrt. Najbolj iskani predmeti so bili "košare, krbule, metle, grable" pa domače bučno olje.

Organizator - Zveza Slovencev - se zahvaljuje vsem, ki ste na kakršenkoli način pomagali pri tem, da je potekal SLOVENSKI PLES '97 nemoteno in se uspešno zaključil.

-MS-

Pogovor o slovenski radijski postaji (z narodnostnim programom) v Monoštru

ČEPRAV JE KONEC LETA, JE BOŽIČ ZELO BLIZU

Na monoštrski pogovor o slovenski radijski postaji (z narodnostnim programom) so se temeljito pripravili njegovi organizatorji (Zveza Slovencev) in

ki je za cilj postavila 25. december (božič), ko naj bi se prvič oglasila slovenska radijska postaja z narodnostnim programom. Za začetek z dvema

vočasna pridobitev frekvence ni vprašljiva.

Kdo bi si februarja mislil, da je konec decembra tako blizu, kot so ugotavljali številni razpravljalci. Med njimi tudi Éva Orsós, ki je zlasti opozorila na finančno plat uresničitve projekta. Čeprav bo potrebno precej denarja, tako takoj na začetku kakor pozneje za optimalno funkcioniranje radijske postaje, so ta hip izgledi zelo dobri, celo boljše od pričakovanih. Vendar pa bo potrebno zelo zelo hitro pripraviti predračune stroškov, kajti drugače denarja letos ne bo mogoče dobiti. Predsednik delovne skupine

tajajo aktualne programske in kadrovske naloge. Narodnost bo imela na voljo lastno frekvenco in oddajala toliko programa, koliko ga bo sposobna pripraviti. Svoj delež želi imeti tudi mestna občina Monošter, saj njen župan Károly Bauer zelo podpira ustanovitev radijske postaje. Nastanek radijske postaje župan povezuje z razvojem mesta, z uresničevanjem koncepta čezmejnega sodelovanja in oblikovanja industrijskega parka, v katerega so že pritegnili Avstrijo, želijo pa vključiti tudi Slovenijo.

Po sedanjih projekcijah naj bi na začetku pripravljali dve

vlačne televizijske oddaje. Zelo resno se bo potrebno "ozreti okoli sebe", in uspeh tudi v tem primeru ne more biti vprašljiv.

Drugi za drugim so sogovorniki, s katerimi smo se pogovarjali, pogovor v Monoštru ocenili zelo ugodno, zato si njihova mnenja, predvsem pa zagotovila, kaže zapomniti. Zlasti zaradi tega, ker vsebuje projekt slovenska radijska postaja v Monoštru vrsto nalog, ki ne bodo uresničljive niti lahko niti preprosto. Čas pa bo zelo hitro drsel mimo vseh, ki tako ali drugače sodelujejo (ali sodelujemo) v pripravah in pri cilju, da dobijo tudi porabski Slovenci svojo radijsko postajo. Takole mimogrede je bila izrečena zelo pomembna misel: v Monoštru naj bi uresničili vzorčni projekt, kako ravnati v podobnih primerih tudi za druge narodnosti na Madžarskem. Predsednik sveta madžarske radiotelevizije, ki je pokazal veliko naklonjenost zelo upravičeni pobudi Zveze Slovencev, je tudi povedal, da bo projekt predstavil tudi v Svetu Evrope.

Zapisali smo, da so bili udeleženci pogovora zelo podrobno seznanjeni z dosedanjimi, zelo resnimi prizadevanji Zveze Slovencev, da dobijo porabski Slovenci svojo radijsko postajo. Za njihovo temeljito informiranost s konkretnimi in primerjalnimi podatki je poskrbel slovenski veleposlanik v Budimpešti Ferenc Hajós. Veleposlanik Hajós je imel v Budimpešti vrsto pogovorov z vodilnimi predstavniki iz politike in madžarske radiotelevizije, pa tudi madžarski veleposlanik v Sloveniji István Ószi si prizadeva, da se še letos oglasi slovenska radijska postaja v Monoštru.

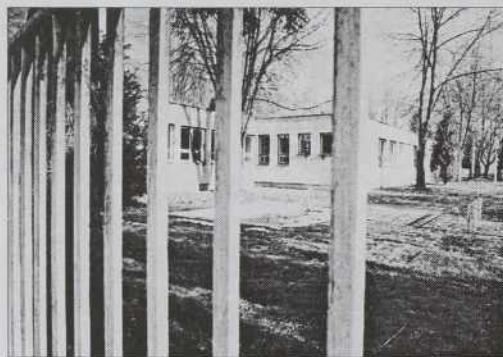
Udeležence pogovora je pozdravil župan Monoštra Károly Bauer.

tisti, ki so na njem sodelovali. Udeleženci iz Madžarske in Slovenije so dobili na mizo v madžarskem in slovenskem jeziku pripravljene teze in naš časnik, ki je objavil med drugim tudi primerjalne podatke, koliko minut tedensko imajo svojega radijskega programa narodnosti v Avstriji, Italiji, Sloveniji in na Madžarskem. Povzetek daljšega članka je bil v madžarskem jeziku zato, da se že na seji lahko z njegovo vsebino seznanili madžarsko govoreči udeleženci.

Na pogovor sta prišla veleposlanika Slovenije in Madžarske Ferenc Hajós in István Ószi, državni sekretar za Slovence v zamejstvu in po svetu dr. Peter Vencelj in predsednica etničnega urada Republike Madžarske Éva Orsós, predsednika svetov slovenske in madžarske radiotelevizije Vojko Stopar in dr. Mihály Tamás Révész, odgovorni urednik radia Maribor Srečko Trglec, direktor regionalnih programov Madžarskega radia János Simko in še nekateri. Udeležence smo našli iz preprostega razloga, da ponazorimo, kako resno obe strani sprejemata pobudo Zveze Slovencev,

ali tremi urami programa dnevno.

Madžarska ima 170 dni medijski zakon, ki predvideva tudi ustanovitev samostojnih narodnostnih radijskih postaj. Državna narodnostna samouprava, v tem primeru slovenska, mora ustanoviti javno družbo za ustanovitev radijske postaje. Po besedah predsednika se svet madžarske radiotelevizije čuti odgovorna za ustanovitev slovenske radijske postaje, ker gre pri tem ob sodelovanju s Slovenijo, še za povezovanje z Evropsko unijo. Razrešeni so tudi problemi pri pridobitvi frekvence na 106,6 megaherza. Zlasti zato, ker bo to lokalna nekomercialna narodnostna radijska postaja s slišnostjo v Porabju in delu Goričkega ter z omejenim signalom proti Avstriji, ki je že dala svoj uradni pristanek za postavitev oddajnika v neposredni bližini Monoštra. Predvideni obseg programa presega minimum, po katerem ni potreben javni razpis, zato bo za pridobitev frekvence potreben razpis. Odgovorni pri madžarski radioteleviziji (zopet predsednik sveta) so na pogovoru zagotovili, da pra-

Stavba bivšega vrtca, ki jo je kupila Zveza Slovencev s finančno pomočjo Slovenije.

János Simko, je zagotovil finančne projekcije v zelo kratkem času, enako pa tudi druge osnovne smernice za začetek uresničevanja projekta.

Strokovno je pripravljena pomagati tudi RTV Slovenija, tako iz Ljubljane kakor iz mariborskega regionalnega radijskega centra. Zlasti v Mariboru, kot nekoliko manjši radijski postaji, imajo tehnične in druge strokovnjake, ki so pripravljene konkretno pomagati pri nastajanju radijske postaje. Zato bo naslednji delovni sestanek delovne skupine v Mariboru, nas je informiral odgovorni urednik Srečko Trglec.

Poleg finančnih in tehničnih vprašanj zdaj pos-

do tri ure takoimenovane živega radijskega programa dnevno. Dogovor, kateri program bo ostali čas na narodnostni frekvenci, bo še potreben, možnosti pa je več. Ena tehtnejših je, da bi po dogovoru prenašali enega izmed programov radia Slovenija, tu pa so tudi druge možnosti, vključno z nekaterimi programi v evropskih jezikih. Ob nerazveseljivem dejstvu, da je v Porabju malo izobražencev, ne bo lahko sestaviti radijskega uredništva. Vendar so dosedanji izkušnje tudi na informativnem področju, da je mogoče poiskati sodelavce in pripravljati kakovosten časopis in pri Slovenski koledar in pri-

eR

Štenjé

PRIMOŽ TRUBAR

Prve tiskane (zdrunkivane) slovenske knjige je napiso lüteranski duhovnik Primož Trubar 1550-oga leta. Tau je biu Katekizmuš v slovenskom geziki. Vse vküper je vödaü 22 knig v slovenskom, dveja v nenskom geziki.

Lüterange so v vsikšom rosagi predgali, mašüvali pa pisali knjige za lüstvo v njinom maternom geziki. Šaule so začnili gorpostavlati pa deco šteti včiti, ka bi vsikši leko sam doma što Sveto pismo.

Trubar je dojobmo na slovensko rejč cejli Nauvi teštament, iz staroga pa Davidove pesmi. Za šaulsko deco pa je napiso prve abece knjige v slovenskom geziki. Tistoga ipa so v vsikšoj slovenskoj krajini malo ovak gučali lidge. Zato je tarbölo knjige na takši slovenski gezik dojobmiti, šteroga je vsikši razmo, v šterom je vsikši leko knjige što. Te gezik je Primož Trubar vküppostavo iz slovenskoga gezika

na Gorenjskom pa Dolenjskom i z drügi krajini. V tom geziki je pisa v svoji knigaj - zato pravimo tome geziki, ka je tau slovenski knižni gezik.

Gnesnaden eške itak po svoje gučijo lidgé v slovenski krajini, depa v knigaj, v novinaj gnako pišejo, v radioni, v televiziji gnako gučijo. Tau je slovenski knižni gezik - šteroga se vsikši v Sloveniji tö samo v šaüli navči, kak naši mlajši. Slovenski knižni gezik, šteroga je Trubar pisa, mi tö razmejmo, ka naša rejč je tö tak stara, kak njegva.

"... slovenski jezic se pouosod glih inu v eni vžiži ne govori, drigači govore z dostimi besedami Krajnci, drigači Štajerci in u Dolenci... naše delu (smo) v Crainski jezic hoteli postaviti... v te gmainske Krajske prepreste besede, kateri usaki mora zastopiti." (Ta evangeli svetiga Matevža. 1555. O pisani in brani slovenski besedi)

(po našom: ... slovenski jezic se vseposedik genaü i gnako ne guči, ovak gučijo dosta reči Kranci, ovak Korošci, ovak Štajerge i Dolenci... naše delo (smo) v te krajinski jezic steli postaviti... v te vesničke Kranjske prasne reči, štere usakši leko razmej.)

Marija Kozar

Prekmurski Madžari predlagajo

VEČ VSEBINSKEGA SODELOVANJA S PORABSKIMI SLOVENCMI

Slovenija in Madžarska sta podpisali vrsto sporazumov z različnih področij, od gospodarstva do kulture. Več sporazumov je bilo podpisanih tudi na regionalni ravni, zlasti med Pomurjem ter Zelezno in Zalsko županijo.

Med najpomembnejše meddržavne dogovore nedvomno sodi sporazum o zagotavljanju posebnih pravic porabskim Slovincem in prekmurskim Madžarom, ki sta ga leta 1992 v Ljubljani podpisala tedanja zunanja ministra dr. Dimitrij Rupel in dr. Géza Jeszenszky. V sporazumu je tudi predvideno, da uresničevanje njegove vsebine ocenjujejo na sejah mešanih komisij. Doslej sta bili dve seji, in sicer prva v Ljubljani, druga lani v Budimpešti, že prihodnji mesec pa naj bi bila seja mešane komisije v Ljubljani. Tako je bilo rečeno na pogovoru o pripravah na ustanovitev slovenske narodnostne radijske postaje v Monoštru.

Z uresničevanjem sporazuma, zlasti pa z dogovorjenim na sejah mešane komisije, niso zadovoljni prekmurski Madžari. Zato Zvezi Slovencev in Slovenski državni narodnostni samoupravi predlagajo več sodelovanja in dogovarjanja pri uresničevanju nalog, ki jih imata v zvezi z manjšinama Slovenija in Madžarska. Kdaj se bodo prvič v tej obliki sestali vodilni predstavniki obeh

manjšin, še ni znano, imamo pa informacijo, da Zveza Slovencev in Slovenska državna narodnostna samouprava ne odklanjata niti sodelovanja niti dogovarjanja.

Predsednik Pomurske madžarske narodnostne samoupravne skupnosti József Balasko opozarja na več problemov: nadaljujejo se težave pri priznavanju šolskih diplom, državi se ne moreta sporazumeti, kje bosta odprli nove meddržavne mejne prehode (v "igri" so Kobilje-Nemesnép, Prosenjakovci-Magyarszombatta in Cepinci-Verica), uresničiti bi morali pobudo, prvič izrečeno na srečanju zunanjih ministrov Zorana Thalerja in Lászla Kovácsa v Lendavi, da bi lahko prebivalci ob meji potovali iz ene v drugo državo samo z osebnimi izkaznicami. Podobno, kot sta dogovorjeni Slovenija in Avstrija. Poleg konkretnih problemov, ki jih predlagata državi od obiska do obiska na visoki ravni, opozarjajo prekmurski Madžari na neurejen sistem financiranja nekaterih njihovih pomembnih dejavnosti.

Zelo dober in vsebinsko bogat sporazum imajo prekmurski Madžari z Zalsko in Zelezno županijo. Gre za dolgoletno in uveljavljeno sodelovanje v kulturi, izobraževanju in raziskovanju. Sporazum za letošnje leto so podpisali v Zalaegerszegu, opredeljuje pa konkretne

oblike in nosilce sodelovanja. Na ta način se je sporazum spremenil v program vsakoletnega sodelovanja, za kar bi si morali prizadevati pri vsakem dogovarjanju in sporazumevanju.

Porabski Slovenci nimajo vzroka, da ne bi tvorje sodelovali s prekmurskimi Madžari, ker jih v načelnem in konkretnem povezujeta najprej državi, potem pa tudi meddržavni in regionalni sporazumi. Raven manjšinske zaščite pri tem ne more biti ovira, ampak dejavnik povezovanja, ker se porabski Slovenci (vsaj doslej) niso zavzemali za reciprociteto pri zagotavljanju manjšinskih pravic, ampak zagovarjajo približevanje k enakim pravicam. Zlasti po načelu, da ni narobe, kar imajo prekmurski Madžari, ampak ni dobro, česa (še) nimajo porabski Slovenci. Čeprav porabski Slovenci (in druge manjšine na Madžarskem), nimajo zagotovljenih poslanskih sedežev v parlamentu, se ne morejo pridružiti strankarskim pritiskom, da bi poslancema madžarske in italijanske narodnosti zmanjšali sedanje pravice, ki jih imata v slovenskem državnem zboru. In kot kažejo najnovější dogodki, bodo prekmurski Madžari v zelo kratkem času deležni tudi drugih strankarsko-politkantskih (in pritlehnh) pritiskov (ovitih v plašč demokracije).

eR

NINDRIK INDRIK

"Vej pa brezi žensk bi se svejt tak vtjüper porüšo"

Gledališka družina NINDRIK INDRIK si je tau leto vöziskala tekst očo slovenskoga gledališča A. T. Linhart. Tüdi ta predstava je komedija ali veseljoigra, kak je napiso Linhart. Tüdi s tau predstavo šké gledališka družina lüstvo zabavati pa eške kaj vcüjprajti.

"Vej pa brezi žensk bi se svejt tak vtjüper porüšo," pravi Aranka enoga ipa. Pri Žüpanovi Micki je rejsan tak. Nikšen moški odi kaulak po vesi pa šké meti dvauje, pejnaze bogate dovice pa mlado Mickino tejo. Te pa, gda ženske vküper staujpo, te se pa vse naapak obrne. Kak že tau de? Sto ške preveč meti, na konci ka dobi?

S takšim povabilom nas je režiser Miki Roš vtjüper z igralci: Evo Casar, Agi Molnar, Klaro Fodor, Aranko Schwarcz, Laciem in Štefanom

Nagyonszép pa Bunclek (Laci Nemeš, Štefan Nemeš)

Nemešem povabo na premiero Žüpanove Micke. Kar dosta lüstva je prišlo v monoštrsko gledališko dvorano, pa mislim, ka jim je nej bilou žau, vej so se pa fejst smejali.

Po premieri smo se pomejšali med igralko. Režiser Miki Roš je biu zadovoljen. Vüpa, ka do drüjgo leto doubili še kakšoga novuoga člana gledališke družine, ka de te samo režejro, igrali pa do drügi.

Kišmiška: "Tak pravijo v resnici ka Kišmiška, ovak pa Nagyonszép," pravi Laci Nemeš.

"Dja sam odpruin zdaj igro. Klara me je naprej vzejla, pa nej ji trbelo dosta gunčati, dja sam bijo za tau."

Bilou kaj treme, straja? "Sprvoga, dočas smo nej nastoupili, srčé malo bole bilo, gda smo ednauk na odri bili, te že vse uredi bilou. Če mo več nastopali, te že ležej bau."

Štefan Nemeš - Bunclek. Je žmetno pijanca špilati? "Nej, tak sam si že mogo uzeti, ka sam naprej vedo, ka moram špilati, pa sam tak probo napraviti. Ne vejm, če je tak dobro bilou?" se je spitalo. Gda je še v šoulo odo v Sakalovcih, te so tam špilali, zdaj pa že dugo nej. Pravi, ka se je njemi povidlo. "Če človek ma cajt pa volau, samo tak lejko tau dela. Dja sam že kuman čako, aj naj bau tisti keden, ka se najdemo."

Eva Casar - Micka. Stera igra se je njej bola vidla, lanska ali letošnja: "Gnako. Te se mi je tista bole vidla, zdaj pa ta. Tekst se je nej bilou žmetno naučiti, žmetnejša je bila sama igra zatou, ka smo zdaj mogli več špilati."

Silva Eöry

OD SLOVENIJE...

Prešernovi nagrajenci

Ob slovenskem kulturnem prazniku so bila v ljubljanskem Cankarjevem domu podeljena najvišja slovenska kulturna priznanja, Prešernove nagrade. Tudi letos jih je bilo osem. Veliki Prešernovi nagradi sta prejela akademski slikar Emerik Bernard in literat Niko Grafenauer. Nagrade Prešemovega sklada pa so prejeli: kostumografka Bjanka Adžič Ursulov, skladatelj Alojž Ajdič, literatka Maja Novak, režiser Matjaž Pograjc, igralec Jernej Šugman in slikar Tugo Sušnik.

Koalicija LDS in SLS

Potem ko je prvi poskus mandatarja dr. Janeza Dmrovska, da sestavi novo vlado, propadel, saj v parlamentu ni dobil potrebne večine glasov, so se medstrankarski pogovori nadaljevali. Po večdnevem usklajevanju sta se pogajalski skupini Liberalne demokracije Slovenije in Slovenske ljudske stranke uspeli uskladiti o kandidatih za ministrska mesta in podpisali koalicijsko pogodbo. Če bo vlada dobila na izredni seji državne zbornice večinsko podporo (vsaj 46 poslanskih glasov), jo bo sestavljalo poleg predsednika dr. Janeza Dmrovskega in podpredsednika Marjana Podobnika, še 17 ministrov. Osem jih prihaja iz vrst LDS, osem iz SLS, eden pa iz Demokratske stranke upokojencev.

Povabljeni v Sfor

Iz Bruslja je generalni sekretar Nata Javier Solana poslal Sloveniji uradno povabilo, naj prispeva svoje sile za operacijo Sfor v Bosni in Hercegovini, ki jo vodi poveljstvo Severnoatlantske zveze. Slovenija je ponudila Sforju uporabo letališča v Cerkljah, helikopterske prevoze, pouk o razminiranju in uničevanju min na Igu za pripadnike Sforja, tranzit čez Slovenijo in sto postelj v Kliničnem centru, če bi se spopadi v Bosni in Hercegovini razvneli, ter udeležbo dveh častnikov, ki naj bi bila v poveljstvu Sforja zunanje Bosne in Hercegovine.

Jajjaa?!?

Vej pa don nej?!?

Opice kauli Zemle. V ruskom vesoljskom (úr) satelitu Bion 11 sta se dve opici dva kedna vozili kauli Zemle. Paut se je dobro posrečila. Ena od dvej opic, Multik po imeni pa tri lejta stara, je don zginila že na Zemli, na operacijskom stauli. Gda so ji minte (vzorce) djemali iz krvi pa iz žil, je infarkt dobila. - *Opicam je tó nej usiger náleki.*

Čéden je Mejsec? Antisolarški merikanarski biznismeni so si nika parpitano dobroga vózmilili. Že vómerkajo parcele na mejseci in je ponújajo kúpcom. En

nemški penzionist pa prtí Merikanarom, ka je gorzglasli, če ne enjajo s svojim biznisom. Un prej má takšo pismo s pečatom, v šterom je pruski (porosz) krau Friderik Velki njegovim starcom dau Mejsec za dar. - *Kelko mejsecov so si té lidgé tau vóstan-derali?*

Kralična pa dug. Sarah Ferguson, razpitana englandarska princesa (hercegnó) má probleme, kak naj vóplača svoj dug, zato je zdaj v Meriki podpisala kontraktuš, ka de delala reklamo za eno kliniko, v šteri prej krepki lidgé leko dojpistijo svoje kile in reklamo za nikše džuze. - *Samo ji naj kile ne pridejo doj.*

Duge novine. Ene same novine The New York Times konec kedna majo spisane več informacij, kak je v 17. stoletji en Englander, šteri je dugo-dugo živo, leko čúu ali vüdo. -

Takšo fele formo mo mogli naše novine Porabje (tó konec kedna vópridejo) tó malo podukšati, ka ovak ger dojzaostanemo od The New York Timesa.

Brigitte Bardot pa koncentracijsko taborišče. Ta francuska ženska zdaj, ka je več nej tak fejt seksi kak gnauk svejta, se ne spravlja več z možkami, liki s stvarinami. Pisala je eno pismo avstralskomi ministrskomi predsedniki, naj ne dopisti, ka bi iz Avstralije v arabske rosage žive birke vozili. Tau pa zato, ka se birke prej tak počútiyo po pauti, kak če bi v koncentracijskom taborišči bile. Naša Brigita pa je nej tak dugo na Francuskom takše političare pomagala (Le Pen), šteri najbolje na tau koncentrárajo, kak bi se leko rejšili vsej tihincov (najbole Arabcov). Ovak povóđano, ka bi je trbólo nikam deportérati. - *Bar-*

(dot) koncentráraj malo, mála Brigita!

Menje méne. Na Vogrskom je do letos búu takši paragrafús, ka so bautoške do osem gni mogli vómeniti, če se je kúpci kaj nej vidlo pa je ostalo v originalnom pakéranji (zvún gesti pa piti). Zdjaj pa je te vlada (kormány) - mijeniks-tijeniks - tázbrisala tau priliko. Tisti, šteri tau kontrolérajao (fogyaszótvédelem), so nej znali, pa bautoške so tó nej prosili. Minister Vastagh je prej pravo, ka je tau za bautoše nej dobro, ka je trbej blago vómenjavati, zato je paragrafús trbej tazbrisati. Bautoške pa zdaj tak mislijo, ka tak trnok nemajo kúpcev, pa zatojavolo kúpci eške bole nedo kípavati ojdli. - *Že nam nauvi političari tó škejo povóđati, ka je nam dobro pa ka nej? Ali pa leko, ka so ranč nej nauvi?*

Fr.M.

Pismo iz Sobote

SPRTOLETJE BLŪZI IDE - DRUGIČ

Gnouk san o tom, kak sprtoletje blūzi ide, že piso. Tou je bilou tan negi pred ednim leton, zato san zdaj kcuj spiso drugič. Vúpan samo, ka nemo piso gnako, kak san že piso.

Ali tou je zdaj sploy nej važno, glavno je tou, ka sunce čídale bole sije, ka je snejž že skur odíšo pa ka zvónčli že lipou cvetijo. Preminaučo zimo mo si zapomnoli po kustom snejgi in po skliski poštijaj, po šteroj so se avtoni bole čujškali kak pa pelali. Leko, ka ške kakši snejž spadne tou zimo, ali sprtoletje je že tū in tou van pravin tak za gvúšna, kak je gvúšno tou, ka sikši den sunce gori dé. Na tou sunce, stero tak sikši den gori dé, je začalo po mojon tejni, pa ške po kakšon drugon, poganjati nouvo krv. Ka tou pomejni? Pomejni, ka se pomalik bidimo iz spanja in ka je svejt dosta bole lepši, kak pa je v istini.

Naidnook je rejsan vse vkúper lepše in načišno. Več me ne briga, če se naši političari nemrejo zgučati med sebov. Ne briga me, če so pejneci menje vrejdní, kak so bili eške včera, vej pa sunce segrevlje. Ne briga me jako, če je kiselo vino v krčmej, vej pa sprtoletje blūzi ide. Ženske koli mene so lepše, kak so v resnici, vej pa na sprtoletje lepe morajo biti. Eške moja tašča Regina, trno čedna ženska, se mi sikši den bole vidi in ne maran za njeno slabo volo in za njene falinge, vej pa sprtoletje je že pred dverami.

Ali tou nouvo sunce se je nje, moje tašče Regine, trno čedne ženske, tó teknolo. Že enoparkrat san jo čúo, kak si vgojno spejvle, gda gori stanje. Dapa, ne spejvle si samo tak neka tralala, spejvle si takše noute, stere si spejvlejo zalüblene ženske. Si leko broдите, moja tašča Regina, trno čedna ženska, ka bi zalüblena bila? Takšo si ranč ge ne moren brođiti. Samo, menje kak si človik brođi, ka bi aj bilou, bole tisto drugo vóđari. In moja tašča Regina, trno

čedna ženska, se je zalübila. Eške ne ven v koga, dapa gvúšno je zalüblena. Pa tisti, v stero ga se je zaglednola, se je tó zagledno v njou. Tou pa znan zatoga volo, ka sikšo gojno je na pragi pred dverami kakša rouža. Ge se nouri redin, ka te rouže sploy v pamet ne zemen, zato ka te leko gledan, kak se moji tašči Regini, trno čedni ženski, srce smeje. Če bi njeni pokojni mouž tou vedo...

Na, vej pa ženska ma pravico, ka se zalübi. Ali si leko brođite, ka ta lübezen grata takša redna in ka se té možki k nan preseli? Te mo van začo pisati, kak sta pri nas doma dva trno čedniva. Tou pa bi več nej bilou za zdržati.

MIKI

Spremljajte televizijsko oddajo

SLOVENSKI UTRINKI

vsako drugo sredo ob 14.10 na 1. programu madžarske televizije.

Naslednja oddaja bo v sredo, 5. marca 1997.

Ponovitev v soboto, 8. marca, ob 8.45 na 2. programu.

ČE OVAK NÉDE, SI MOREŠ POMAGATI SAM

... DO
MADŽARSKE

Protesti kmetovalcev

Zaradi spremenjenih davčnih predpisov in višjega zdravstvenega zavarovanja so najbolj prizadeti kmetovalci, med njimi vinogradniki, ki so, če prodajajo vina, obenem tudi podjetniki. V določenih območjih države so kmetovalci protestirali z delnimi zaporami cest. Največ zapor je bilo v županiji Bács-Kiskun, pridružili so jim pa tudi vinogradniki iz drugih županij. Zahtevali so tudi odstop kmetijskega ministra in državnega sekretarja omenjenega ministva.

Zaradi stavke v Španiji prizadet tudi Opel v Monoštru

Zaradi stavke kamionarjev v Španiji so morali delno prekiniti proizvodnjo tudi v obratu motorjev v tovarni Opel v Monoštru. Monoštrski obrat dobiva namreč rezervne dele za montažo motorjev iz Španije. Zastoj v monoštrski tovarni bo prizadel tudi določene tovarne v Nemčiji, katerim dostavlja motorje ta madžarska tovarna.

Sporazum z Romunije

Notranja ministra Madžarske in Romunije, Gábor Kuncze in Gavril Deju, sta podpisala sporazum o sodelovanju v boju proti organiziranemu kriminalu ter trgovini z mamili. Dogovorila sta se tudi o izmenjavi podatkov pri morebitnih terorističnih napadih.

Gostovanje gledališke družine NINDRIK-INDRIK

Gledališka družina NINDRIK-INDRIK bo 2. marca gostovala na Gornjem in Dolnjem Seniku. Predstava Županova Micka se bo začela na G. Seniku ob 15. uri, na D. Seniku pa ob 18. uri.

"V nauvoj šaulskoj leti 1996/97 so ti zavúpali, da boš vodo šaulo, zatok ka je ravnateljica v penzijo úšla. Naté se je sipalo milijon problemov, med njimi tau tú, ka je vse več starišov prosilo, aj baude cejlodneva šaula. (H)vala baugi, že vse

tistim mlajšom, steri prosijo cejlodnevo šaulo. V tabor sam nikar nej sto taprejk voditi več deco. Tak daleč ojti peški v mrazi, v dežji... Pa tam so vzimi v čisto mrzloj dvorani meli obed, zatok ka so zavolo té pau võre nej kúrili. Tau stanovanje je pa sploj skrajek pa nej velko,

"Od 38 šaularov 16 núca kúnjo, ostane cejli den túj. S tej 16 ji je 6 z drugi vasnic. Z Verice pa Ritkarovec 3, z Andovec 3." **Zdaj, gda si tau problemo rejšo, se leko víupaš, ka stariške več deco ne odpelajo v Varaš?**

"Ge bi se rad víupo. Morem povedati, da majo stariške največkrat neupravičene predsodke (elóitélet). Rad bi povedo, da je zatok naša šaula nej tak slednja. Štera deca je za tau, je do tejsa mau leko vse dosegnila, ka je stejala. Tau tú morejo videti stariške, da v takšoj maloj šauli se leko školnik desetkrat telko briga za ednoga šaulara, kak povejmo tam, gde je v ednom klasi 30 ali eške več šaularov. Ge mo na tom, da bi kak največ znanje prejk dali mlajšom, da bi nikar nej bili slabši kak v Varaša tisti naši, steri ta odijo.

Tau tú morem povedati, ka je sploj potrebno, aj vsakši doma ojdi v šaulo. Vó sam zračuno, če bi vsi naši šaularge doma ojdli v šauli, bi baukše stali pri pejnazaj. S pejnazi, stere bi dobili za tiste mlajše, steri se zdaj v Varaša včijo, bi rejšili na priliko tiste stroške, ka za kurjavo (fútés) pa za elektriko vódamo. Vrejdno bi bilau nad tejm vsakšomi stariši malo premišlavati, sploj pa zdaj, gda smo rejšili cejlodnevo šaulo pa menzo."

Kakša škoda zaodi eške šaulo zatauga volo, ka tak malo šaularov mate?

"Vsakši more znati, da proračun po deci dobimo. Če je več dece, več proračuna dobimo od rosaga. Nas je malo, trbej šparati. Samouprava je s tem tú šparala, ka je vrtec k šauli djala, ge vrtec tú morem voditi. Nemam pa nej namestnika (helyettes) pa nej níško administrativno poumač, povejmo kakšo tajnico. Zvún toga eške včim tú. Nej ka bi se taužo, liki tau je malo dosta. Rejšiti pa tau samo tak leko, če bi vkúp segnile vse tri vasi, odkec k nam ojdijo mlajši. Túj je šaula vsigdar bila pa more biti tú."

I. Barber

več starišov znauvič dobi delo, pa etak ne more deco doma na skrbi meti.

"Tak sam mislo, ka je tau najbola važno (fontos), da bi nikar rejšili te prošnje. Če nej, te leko rejšan šaulo zapremo. Stariške - nistarani - si tak pomagajo, kak si morejo. Največkrat tak, ka deco odpelajo z vesi. Pa te je nej samo tau baja, ka nas je malo, liki tau tú, ka se slovenski mlajši ne včijo materinoga gezika. Če čútimo kakšo odgovornost za slovenščino, te se tau ne smeje zgoditi."

Vejm, ka si najšo rešitev. Kak si tau dosegno? Gde si začno? Sto ti je pomago?

"Tú blúzi šaule že dugo prazno stoji edno stanovanje (lakás). Zidina, če se ne núca, vse bola nanikoj dé. Tak sam mislo, da bi v tauj zidini leko talali obed

leko ga segreješ. Natečaj sam napiso na Državno slovensko samoupravo, stera je s 110 gezero forintami pomagala nam. Slovenska zveza je tú vcuj dala nistarne gezerke. Naša samouprava pa šaula je buma s pejnazami dosta nej mogla pomočti. Liki napamet mi je prišo eden pregovor, steri pravi: "Pomagaj si sam, te ti Baug tú pomore." Pa je tak bilau. Stariše sam zaproso za poumač. Vsakšo strokovno delo so stariške naprajli. Pri vsakšom stopaji so pomogli. Ženske, moški so delali túj cejlak šenki. S tem smo dosegili, ka so nam pejnazge, ka smo vkúp pobrali, dojšli. Zdaj mam priliko pa vsakšomi sploj lepau zavalim trúd, tiste võre pa dneve, gda so delali za šaulo pa deco."

Kelko šaularov je cejli den túj?

Gda se je približavala sprememba sistema (rendszer-váltás), privatizacija, vsi v rosagi smo mislili, da de ovak pa baukše. Tak mislim, dostim je sprememba dobro prmesla, dosta bogati lúdi geste v našom rosagi. Liki tak se vidi, ka je sam rosag vsakši den bola smrački. Etak pa steri z državnoga proračuna (állami költségvetés) živejo - po vasnicaj šaule, vrtci pa tdd. - buma velke brige majo. Od toga smo že pisali pri senički šauli. Že več lejt je pa istina, da števanovska šaula eške slabše prosperira. Vzroke tú naletja leko najdemo. Malo dece majo, stara je šaulska zidina, samouprava je tú slabejša za volo malo lúdi. Šaulo zgúbiti pa nikar neščejo. Če de pa tak tadala pa pejnaz nede, te se zatok nika mora zgoditi. Na, tau vendar zatok nej, kak gnauksvejta, gda sam ge v šaulo ojdla, ka smo vsakši den edno prkau mogli prnesti, če smo steli na toplom sejdati. Če nej etak, kak pa te? Od toga sva si zgučavala z ravnatelom šaule, Lacijom Kovačom.

Kelko dece ma gnes vaša šaula?

"Gnes je nas 38. Tau je naša največša baja, če gledamo na proračun."

Tak vej, ka ste pred nisternimi lejтами nazaj staučili. Mislim najoprvin na tau, da ste več nej mogli cejlodnevo šaulo gordržati. Pa ranč menzo ste nej mogli ponúdiťi decaj. Kak je do toga prišlo?

"Na žalost, tau se je zgodilo. Pred nistarnimi lejтами, gda je eške več šaularov bilau, je deca v pionirski tabor ojdla obedivat. Tau je od šaule tak 500-600 mejtarov. Vsakši den je menja dece ostalo, etak smo menje pejnaz dobili za proračun tú. Tak so več nej mogli gordržati nej cejlodnevo šaulo pa menzo tú nej. Najvekša navola je bila tau za tiste mlajše, steri so z Verice-Ritkarovec pa z Andovec ojdli k nam. Do 3. võre so mogli čakati mali bus, ka so je domau odpelali. Za toga volo smo deco tú zgibili, spisali so je v varaško šaulo."

Kulturni večer v Mosonmagyaróvári

"MI SLOVENC, MI SE NE PODA(J)MO...!"

Ene dveji vóri smo prva prišli v gostilno Mlin, kak se je slovenski ples začno, depa **Kovačín Djürec** je že tam búu. Kak dober gazda se je trüdo pa ico, naj bau vse

prišlo. Lepau je bilau, kak je Stanko pa njegva patija sejkala. Lepau je bilau poslušati, kak je starejši gospaud, ki je in-da svejta za Mosonmagyaróvár vküper brau

venske zveze **Jože Hirnök** tó. Lepau je bilau, ka smo leko srečali dosta-dosta stari znancov in spoznali nauve prijatele, šteri so nas pozvali, naj nji tó gorpoiskemo (Wienerovi iz Szanya pa drugi). Radi smo bili, ka so bili na

Fartekovi, Čiček Ani pa Švorcina Micka

vredi. Od zadvečarka do zore. Včasik sam se znauva navčo eno leppo slovensko ime: Djürec. Nigder nej pravo o sebi, ka Gyuri, Gyurka, György ali George, liki kak so ga mati pa oča v Ritkarovci zvali, gda je eške mali pojbiček búu: Djürec. Tau je tó slovenska kultura.

Lepau je bilau, ka je telko Slovincov vküper

lústvo po slovenski vesnica, največ o tom gučo, kak so slovenski delavci flajnsi, vrlí in pošteni... Lepau je bilau vidati, ka je eške župan varaša, **gospaud Stipkovič** tó dau poštenjé Slovincom s tem, ka je prišo na večer. Eške tau je tó pravo, ka de njín kancalaj tó pomago slovenskomi klubi - če baude. Tau jim je obečo predsednik Slo-

- **Jože Hirnök**, kot kaže, **Zveza Slovencev** pazi tudi na to, da se ne bi ukvarjala samo s tistimi Slovenci, ki živijo v Porabju, ampak tudi z onimi, ki stanujejo drugod na Madžarskem.

- Naša organizacija se imenuje **Zveza Slovencev na Madžarskem**, iz tega torej izhaja, da moramo skrbeti za vse Slovence v državi. Želeli smo, da bi bili Slovenci nekoliko bolj organizirani tudi tukaj v Mosonmagyaróváru. Pri tem nam je bil na pomoč **gospod Sulič**, ki nas je že lani povabil k njim. Takrat smo jim predstavili knjigo "**Srebrni breg**", ki jo je izdala naša zveza. Takrat je prišlo na prireditve zelo malo ljudi, zelo malo Slovencev. Tisti, ki so nas počastili, pa so bili navdušeni. Za letošnji slovenski kulturni praznik smo priredili ples, na katerega smo pismeno povabili vsakega Slovence, ki živi v tej okolici. Upamo, da bomo lahko tudi na tak način angažirali tukajšnje Slovence. Sicer jim pošiljamo tudi naš **dvotednik Porabje**. Če bodo izrazili željo, da so jim slovenski materni jezik, slovenske pesmi ter slovenska kultura nasploh še vedno pri srcu, potem smo jim pripravljene nuditi usakršno pomoč, tudi denarno.

- Raunokar mi je eden od glasbenikov iz Slovenije zaupal, da ko so prejle začeli malo vaditi in ko so zaigrali prvo slovensko pesem, je gospod Djürec začel takorekoč "jokati", skratka, da je bil ganjen do dna.

- Normalno je, da vsak človek, ki je oddaljen od svoje ožje domovine, začuti kdaj pa kdaj domotožje. Z našimi programi bi želeli doseči ravno to, da bi se lahko tudi v "tujem" okolju čim bolj počutili Slovence.

Ge sam **Kovačín Djürec**, Kovačínoga Kalmana sin z Ritkarovec, 63-oga leta sam prišo ukraj od doma. Zdaj tú v Mosonmagyaróvári žuivim, moja žena je Vogrinka. Moja či se je že oženila, sin je zdaj sodak... Vnaugo dosta brodim domau, unaugo dosta... tau nej slabaudno pozabiti, od kec je prišo človek. Že dugo sam si mislo, ka bi tú v Magyaróvári tó nika mogli narediti, naj našo lústvo guči svoj slovenski materni gezik... Že dve-trij lejta škem, da bi se nam tau gnešjno srečanje priškalo. Zdaj tau čakam, naj skem več lúdi vküper pride, ka mo veseli, pa nam pamet nazaj pride, ka smo mi Slovence... Tak vejim, ka 90 lúdi pride, petnašaj iz Hegyeshaloma. Nej sam sam delo, **Čiček Ani pa Švorcina Micka** z Gorenjoga Sinika so mi tó pomagale. Ge sam doma tó dosta gučo o tom, ka smo mi Slovenci pa bi nika mogli delati. Te mi je pa žena pravila: Dje, Djürec, ti samo dosta gučiš, ka ste etak Slovenci pa ste etak Slovinci, depa nika ne delaš, ka bi kaj vküper prišli! Pa rejsan, slovenski gezik pa slovenske pesmi so zato nej po špot. Vogrski padaške nam tó volau dauajo, če bi meli mesto, dvejtaz Madžarov bi tó prišo sé. Tisti, šteri je v té restavraciji Mlin (Malom) predjen, mi je pravo, Djürec, nika se ne boj, mi tú vse tak vküper napelamo, ka do vaši Slovinci zadovolni...

Kak Djürec rad pravi, *mojo dúšo*, ka bi se večkrat mogli srečati. Mojo dúšo, ka bi se Slovenci v "Móvári" sami tó večkrat mogli srečati. Mojo dúšo, ka so v Mlini vredi mlinarge bili. Mojo dúšo, ka bi Slovenci svoje vogrske žene, možauve, mlajše tó mogli kakše slovenske pesmi navčiti - Djürec, fude naprej! Mojo dúšo, ka sam ge Stankoni pravo, naj se kakše porabske slovenske pa vogrske naute tó navčijo. Mojo dúšo, ka bi večkrat mogli biti korazni. Mojo dúšo, ka bi se Slovenci pa Vaugri vküper tó leko veselili, če bi en drugoga kulturo malo bole poznali pa poštváli... Mojo dúšo, ka bi vredno bilau.

Francek Mukič

slovenskom kulturnom večeri in plesi takši Madžari tó, šteri so prišli - kak nam je ena gospa pravila - "iz simpatije do Slovincov". - Szívóél köszönjök.

Eške dugo bi leko goršto, zaka vse smo radi bili. Nemo vas tadale matrau. Depa tau gvúšno, ka smo veseli bili, ka smo se leko srečali z "našimi" Slovenci. Včasik sam tak emo čutenje, kak če bi mi "domanji" Slovenci bole korazni bili - Leko, ka ništarni eške preveč?! Zato vse porazmite! -, kak Slovenci z "Móvára" pa Hegyeshaloma.

Gvúšno zato tó, ka se naredki srečamo. Gvúšno zato tó, ka se Slovenci tam na Vogrskom sami tó naredki srečajo - sami. Gvúšno zato tó, ka je več, kak polonje lúdi Madžarov bilau (žene, možauve, mlajši ppt). Gvúšno zatogavolo tó, ka je Stanko pa njegva banda bole "slavske" naute igrala. Gvúšno zatogavolo tó, ka smo bili v lejpi gostilni, gde se je lepau trbej ponašati...

NA IZPOPOLNJEVANJU V POKRAJINSKI IN ŠTUDIJSKI KNJIŽNICI V MURSKI SOBOTI

Sem knjižničarka v mestni knjižnici v Monoštru. Naši knjižnici je Pokrajinska in študijska knjižnica v Murški Soboti ponudila možnost enotednega izpopolnjevanja pri njih. Direktorica naše knjižnice se je odločila zame, kajti že drugo leto obiskujem tečaj slovenščine pri Zvezi Slovencev na Madžarskem.

Namen izpopolnjevanja je bil, da bi se spoznava z računalniškim sitemom slovenskih knjižnic, (podatkovne baze COBISS, COBIB, OPAC itd.) Pridobljeno znanje mi bo zelo prav prišlo, kajti monoštrska knjižnica bi se rada povezala s slovenskimi knjižnicami. Dobili smo tudi obljubo, da nam bodo pomagali pri izgraditvi telekomunikacijskega sistema. Izkušnje, ki sem si jih pridobila v Soboti, mi pomagajo tudi pri katalogizaciji slovenskih knjig v naši knjižnici. Pridobila sem tudi določene izkušnje, kako uporabljati podatkovne baze. Za vse to se moram zahvaliti Józsefu Pappu, ki mi je poleg strokovne pomoči pomagal prebraditi tudi jezikovne težave. Pokazal mi je tudi Mestni knjižnici v Lendavi in Mariboru ter Univerzitetno knjižnico v Mariboru. Spoznala sem tudi delo potujoče knjižnice. Rada bi se zahvalila gospodu Jožetu Vugrincu, direktorju knjižnice, za možnost, Józsefu Pappu za vsestransko pomoč in organiziranje.

Menim, da bom s pridobljenim znanjem lahko pripomogla h katalogizaciji slovenskih knjig v Porabju ter lahko kmalu uporabljala podatkovne baze knjižnic v obeh državah.

Agota Horváth

knjižničarka v Monoštru

PUSTNI KARNEVAL na
SENIŠKI ŠOLI
in na DOLNJEM SENIKU

Karolina Kolmanič

MATEMATIČNA LJUBEZEN

V razredu je tisto jutro završalo. Razredničarka je svojim učencem, petošolcem, zaupala: "Dobili bomo novo učenko. Marija se imenuje." Učenci so se spogledali, kot bi jim že samo ime zvenelo tuje. Razredničarki ni ostalo prikrito, zato je dopolnila: "No, veste, ko pride človek tako v novo sredino, se ga loti trema. Tudi mene je rahlo stisnilo, ko sem prišla prvič med vas! Bodite dobri z njo!"

"Ah, ne verjamemo," je zamahnil z roko Tomaž in se rahlo nasmihal zroč proti vratom, kajti vrata so prirozišče, skozi njih prihaja in odhaja vse dobro in zlo, od jeznih do prijaznih učiteljev, sošolcev, nalog.

Ura se je vlekla, kot bi se vse zarotilo proti šestemu b razredu. No, saj tudi drugim ni prej zvonilo, toda drugim se ni obetala neka nova učenka, še Marija povrh. In potem, po tistem težko pričakovanem odmoru, in ko je zopet naznanilo začetek pouka, česar pa mnogi v svoji vnemi še zaznali niso, so se vrata odprla. Prišla je

Marija; v družbi razredničarke.

Minuta, ko ji je za hip zastal korak in je nato zelo naglo odkorakala v tretjo klopk oknu, je bila dovolj, da so jo vse oči ujele v svojo lupino in jo takoj ocenjevale. Fantje se niso dosti zmenili za njo. No, pač ena frklja več v razredu. Dekleta pa so brž ugotavljala, da je skladno grajena, ne predebela, ne suha. Zdravo zagoreli polti na čednem obrazu pa le ni ustrežala pričeska.

"Glej, rjavi lasje; postrizena na gobana. Smešno," je šepetala Sonja s kančkom zavisti.

"Lepi in gosti so. Lahko bi bili drugače postrizeni," je tiho pristavila Ana, otipajoč si svojo tanko svetlo kito, padajočo na desno ramo.

Marija se je hitro vživela v svojo sredino. Velike temno rjave oči pod temnimi trepalnicami so izražale bes, ko so jo fantje klicali: "Mica, Mojca, Maja, Marija, Magdalena, Marica."

Nič, za vse vzdevke je bila gluha. Odzivala se je le na Marijo. Res da se ni prepirala z nikomer, tudi na-

vezovala se ni na nikogar. Ustrežljivo je posojala tudi kakšno potrebsčino in nalogo, slovensko seveda. Pri drugih predmetih se še ni izkazala. Pozneje sta skupaj z učiteljem matematike ugotovila, da so v predznanju neke luknje in temne lise.

Učitelj, starejši strpen mož, je predlagal, kako koristna bi ji bila pomoč sošolca ali sošolke. No, gotovo se nihče ne bi otepal, da bi ji razložil, morda bolj po domače, bolj od učitelja.

"Metka, bi ji ti pomagala?" se je ozrl k deklici, ki je veljala za najboljšo v razredu, vsaj kar se številik tiče.

"Ona se vozi," je namesto nje bleknil Tomaž.

Razred se je zahihital, Tomaž je zardel, zavedajoč se, da se je izdal. Učitelj pa je takoj izrazil priložnost: "Kaj če bi ti, Tomaž? Krepko štirko imaš, lani si si prislužil celo petico."

Sošolci so se zapičili v Tomaža in Branko je že upal, da bo Tomaž odklonil, pa ni. Kar nekam ponosno je pritrtil: "Dobro, pa bom!"

(se nadaljuje)

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

Teljes időtartamú külföldi egyetemi képzésre

A Művelődési és Köznevelési Minisztérium az 1997/98-as tanévre ösztöndíjas pályázatot hirdet Horvátországba, a Jugoszláv Szövetségi Köztársaságba, Lengyelországba, Romániába, a Szlovák Köztársaságba és a Szlovén Köztársaságba teljes időtartamú egyetemi tanulmányokra. Pályázhatnak mindazok a magyar állampolgárok, akik az 1996/97-es tanévben érettségiznek vagy magyarországi középiskolában szerzett, illetve Magyarországon elismert vagy honosított érettségi bizonyítvánnyal rendelkeznek, illetve azok, akik felsőfokú intézményben eredményesen elvégezték az adott szak (szakirány) legalább első évfolyamát, nincs évhalasztásuk és hallgatói jogviszonyuk nem szűnt meg. (A külföldi ösztöndíjra való jelentkezés csak első oklevél megszerzésére irányulhat.)

Jelentkezni lehet a fogadó országok egyetemén oktatott bármely szakra, vagy szakirányra. A pályázóknak a magyar felsőfokú intézményekben előírt, az adott szakirányoknak megfelelő szaktárgyakból felvételi vizsgát kell tenni. (A fogadó ország intézménye is külön előírhat felvételi vizsgát. Művészeti, építészeti és testnevelési egyetemek alkalmassági vizsgára is kötelezhetik a pályázót. A Szlovák Köztársaság felsőfokú intézményeiben az írásos felvételi kérelem és a felvételi vizsga kötelező. Az egyes országok jogrendszerének különbözősége miatt a jogtudományi egyetemre való jelentkezés nem ajánlott.)

A magyar állami ösztöndíjat - a férőhelyek függvényében - azok a pályázók nyerhetik el, akik a felvételi vizsga során elérik azt a legalacsonyabb eredményt, amellyel a megfelelő szakirányú képzésre a magyar felsőfokú intézmények valamelyikén az elmúlt tanévben még felvételt lehetett nyerni.

A pályázatokat kizárólag az e célra rendszeresített jelentkezési lapokon lehet benyújtani a Művelődési és Köznevelési Minisztériumba, a nemzeti kisebbséghez tartozó pályázóknak a Kisebbségi Főosztályra, a többi pályázónak a Magyar Ekvivalencia és Ösztöndíjas Központhoz. (postacím: Budapest V., Szalay u. 10-14. Pf: 1. 1884). A pályázathoz csatolni kell a jelentkezési lapon megjelölt dokumentumokat. A hiányos pályázat érvénytelen.

Benyújtási határidő: 1997. március 20.

Jelentkezési lapot a Művelődési és Köznevelési Minisztérium Ügyfélszolgálati Irodájától, Kisebbségi Főosztályától és a nemzetiségi gimnáziumoktól lehet kérni.

Figyelem! Jelen pályázat független a magyarországi felsőoktatási intézményekbe való jelentkezéstől! (A magyarországi felsőoktatási intézménybe való jelentkezés a Felsőoktatási felvételi tájékoztató, 1997. c. kiadványban leírtaknak megfelelően történik.)

A felvételi vizsgára várhatóan 1997. áprilisában kerül sor, időpontjáról és helyéről a pályázó külön értesítést kap. A külföldi egyetemre szóló sikeres felvételi vizsga magyarországi egyetemen nem érvényesíthető.

A Jugoszláv Szövetségi Köztársaság és a Szlovák Köztársaság esetében, - érvényes tárcaközi megállapodás hiányában - a teljes időtartamú egyetemi képzésre történő kiküldetés feltétele, ezen országok fogadókészsége.

FAŠENEK V PORABJI

Fašenki na G. Seniki so ojdli kak in da svejta, s štükom na glavej pa laflinom na obrazi.

Andovski fašenek pa Lenka sta že bola moderna, obraz sta si kúpila v bauti.

Na Dolenjom Seniki so pripravili maškarado. Tejva dva "gospauda" sta v krčmej čakala tiste, steri so žedni gratali.

Leko nam vsem baude na veselje, da po porabski vasnicaj vse bola naprej pridejo stare šege. Tak se je zgodilo letos na fašenek tū. Na G. Seniki se je Državna slovenska samouprava potrūdila, da bi fašenek po starom tū držali. S šaulov vred so na fašenski torek dosta lej-poga naprajli. Šaula je mejla karneval. Šaulska deca pa deca z vrteca se je sploy v prlične maškare oblekla. Nej so pa doj ostali školnicke pa lerece tū nej. Oni so zašpílali edno televizijsko filmsko serijo. Tau je bilau pred podnevom. (Kejpe o tom najdete na otroškoj strani.)

Po podneva do paunaučí so pa mladi z vesi držali po starom fašenek. Ojdli so v vesi fašenski, večer so pa pri Cifri fanke geli pa plesali za dugi len za kusto repo. Stroške je državna samouprava pokrivala. Na D. Seniki so pa mladi naprajli edno parodijo. Parodizejrali so kak prej baur vozijo. Sploy dosta mladine - eške deca z vrteca tū - se je v maškere naravnalo, pa so en mali baur vlekli po pauti. Baur je konj vleko, depa zatok je bio ženin pa sneja, pop, pa vsefale maškare. Tak leko povejmo, ka so parodijo parodizejrali.

I.B.

NIKA ZA SMEJ

Tanazaj, tanazaj

Naša Magda je eške samo tri kedne oženjena, gda se z možaum za nika volo hūdo svadita. Magda je sploy žalostna pa etak pravi svojimi mladomi možej: "Tanazaj mo k mami." Po tistim se pa začne pakirati. Odide, depa nej dugo, pa že nazaj pride. Mauž go pita: "Mogauče te je tvoja draga mati nej nazaj vzela?"

"Nega od toga guča," pravi Magda. "Zatok sam nazaj prišla, ka je samo oča bio doma. Mati je tanazaj ūšla k svojoj materi."

Mladost

Etog nauk so naša stara mati k doktora šli. Nika je nej štimalo pri nijj, tak so si zgrūntali, ka se dajo pregledniti. Doktor ji do podjasa dá doj razmetati pa ji začne vižgalivati. Gda nijm prsi vižgaliva, etak pra-

vi materi: "Mamika, gda vam prsi etak malo potejzim, ka te čütite?" Mama pa: "Te mi moja mladost napameti odi."

Pa te ka baude?

Naš stari Janči je etog nauk mogo v špitala titi. Kak tam leži že nistarne dneve, edna bolničarka (ápolónó) se ma tmok vidi. Ji napona lepau guči, prosi go, aj gnauk po slūžbi ostane z nijm. Ta mlada pa zdaj etak pravi Jančini: "Zmerom bojte, stari oče. Gnauk se naura naredim pa mo rejsan vas baugala. Pa te ka baude, če nete z menov ladali?"

Rabulfa

Naša Frida se etog nauk sreča s svojo najbaukšo padaškinjo pa ji etak pravi: "Vejš, moj mauž se tak bogi zame, ka če prej g gdasvejta znaurim, te me doj strli. Tau je strašno." Padaškinja pa zdaj etak: "No, pa ka te zdaj baude?" Frida pa: "Ka baude, tau ne vejim. Liki moža rabulfo sam že skrila."

I.B.

PORABJE

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak drugi četrtrek

Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič
Naslov uredništva: H-9970
Monošter, Deak Ferenc ut 17.,
p.p. 77, tel.: 94/380-767

Tisk:
SOLIDARNOST
Arhitekta Novaka 4
9000 Murska Sobotla
Slovenija

Po mnenju Ministrstva za kulturo
št. 415-715/93 mb z dne
3.11.1993, se časopis
PORABJE uvršča med
proizvode, od katerih se plačuje
davek od prometa proizvodov po
13.točki tarife 3 zakona o
prometnem davku (Ur. list RS,
št. 4/92).

ISSN 12187062.

Časopis izhaja z denarno pomočjo Javnega sklada za narodne in etnične manjšine.